
Vergaderjaar 2022–2023

21 501-02

Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken

ER

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BUITENLANDSE HANDEL EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 november 2022

Hierbij bied ik u de geannoteerde agenda aan voor de Raad Buitenlandse Zaken Handel van 25 november 2022.

De Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking,
E.N.A.J. Schreinemacher

GEANNOTEEERDE AGENDA RAAD BUITENLANDSE ZAKEN HANDEL VAN 25 november 2022

Introductie

Op vrijdag 25 november vindt de Raad Buitenlandse Zaken Handel plaats. Tijdens de Raad zal worden gesproken over de implementatie van de uitkomsten van de 12e Ministeriële Conferentie (MC) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) van juni jl. en de voorbereidingen voor de MC13. Ook wordt gesproken over de handelsrelatie tussen de EU en de VS, met daarbij aandacht voor de Amerikaanse *Inflation Reduction Act*, exportcontrolemaatregelen voor halfgeleiders en de derde bijeenkomst van de EU-VS Trade and Technology Council (TTC) op 5 december a.s. Verder zal de Raad een discussie voeren over steun aan Oekraïne middels handelsmaatregelen. Tijdens de lunch zal de Commissie stilstaan bij de bilaterale handelsrelaties, inclusief lopende onderhandelingen over handelsakkoorden. Naar verwachting betreft dit onder andere de onderhandelingen met Nieuw-Zeeland, Mexico en Chili.

WTO-hervormingen en voorbereidingen MC13

Het kabinet kijkt met voldoening terug op de resultaten van de 12^e Ministeriële Conferentie (MC12) van de WTO in juni jl. Met de gemaakte afspraken over onder meer visserijsubsidies, voedselzekerheid en *Trade & Health* heeft de WTO een belangrijke stap vooruitgezet. Het is nu zaak opvolging te geven aan deze afspraken en ons voor te bereiden op MC13. Het kabinet hecht in het bijzonder aan snelle ratificatie en implementatie van het deelakkoord over visserijsubsidies, evenals afronding van de onderhandelingen over nog openstaande punten. De Commissie heeft een voorstel voor een Raadsbesluit ter goedkeuring van het deelakkoord gedeeld. Dit zal in de Raad Buitenlandse Zaken Handel ter besluitvorming worden voorgelegd. Nederland is voornemens in te stemmen. Daarnaast zal het kabinet zich in de Raad blijven inzetten voor snelle afronding van de onderhandelingen ter completering van de in het deelakkoord gemaakte afspraken.

Ook zal het kabinet zich tijdens de Raad inzetten voor ambitie inzake WTO-hervormingen. Hier is in het bijzonder van belang dat het geschillenbeslechtsysteem uiterlijk per 2024 hervormd en hersteld wordt, zoals de WTO-leden afgesproken hebben tijdens MC12. Ook zal het kabinet onverminderd blijven inzetten op aangescherpte regels voor een mondiaal gelijk speelveld. Ten slotte dient duurzaamheid verder geïntegreerd te worden in het WTO-*acquis*. Dit kan bijvoorbeeld door transparantie over unilaterale maatregelen te verbeteren en opties voor het faciliteren van handel in klimaatgoederen en -diensten te verkennen. Het kabinet zal blijven benadrukken dat de EU, ondanks het uitdagende krachtenveld, moet blijven zoeken naar creatieve manieren om voortgang te boeken.

Nederland zal zich daarnaast uitspreken voor plurilaterale samenwerking in de WTO, door middel van de *Joint Statement Initiatives* (JSI's). Plurilaterale samenwerking biedt een platform om met gelijkgezinde landen tot ambitieuze afspraken te komen. Een voorbeeld hiervan is de JSI on E-commerce, waarvan het kabinet hoopt dat deze voor MC13 tot een regelgevend kader voor digitale handel zal leiden.

EU-VS Handelsrelatie

Tijdens de Raad zal gesproken worden over de EU-VS-handelsrelatie. Net als tijdens de informele Raad op 31 oktober jl., zal naar verwachting de meeste aandacht uitgaan naar de *Inflation Reduction Act* (IRA). Deze wetgeving is een belangrijke stap richting de concretisering van de

Amerikaanse klimaatambities en het bijdragen aan de Parijs-doelen. De IRA bevat echter een aantal elementen die de handelsrelatie tussen de EU en de VS kunnen verstoren, waaronder «Buy American»-clausules en voorwaarden dat bedrijfsmatige activiteiten in de VS plaatsvinden. Vanuit de EU zijn er zorgen over deze bepalingen, die mogelijk niet WTO-conform zijn, en de gevolgen daarvan voor de Europese economie, met inbegrip van het streven naar weerbare waardeketens binnen de trans-Atlantische relatie, bijv. op het gebied van grondstoffen. Het kabinet pleit voor een eensgezinde EU-opstelling ten aanzien van de IRA en zet erop in om deze zorgen in eerste instantie via dialoog te adresseren. In dat opzicht verwelkomt het kabinet de oprichting van een EU-VS IRA Taskforce. Tijdens de Raad zal de Commissie toelichten hoe deze Taskforce naar een oplossing zal toewerken en terugkoppeling geven van de eerste bijeenkomst die in de week van 31 oktober plaatsvond. Verder heeft de VS op 7 oktober jl. unilaterale exportcontrolemaatregelen voor halfgeleidertechnologie gepresenteerd. Hoewel de maatregelen zich richten op Amerikaanse bedrijven, zijn er gevolgen voor de gehele waardeketen, inclusief Nederlandse bedrijven. Het kabinet is in nauw overleg met bedrijven, Europese partners, en de Amerikaanse autoriteiten over de impact van de maatregelen en over de Europese reactie. Tegen deze achtergrond zal de Commissie ook vooruitblikken naar de derde bijeenkomst op politiek niveau van de *Trade and Technology Council*, die plaats zal vinden op 5 december a.s. De Commissie werkt samen met de VS aan de mogelijke uitkomsten die tijdens de TTC gepresenteerd zullen worden. Het kabinet ziet graag concrete uitkomsten die bijdragen aan een verdieping van de trans-Atlantische samenwerking op technologische en handelsvraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van kunstmatige intelligentie en waardeketens van halfgeleiders.

Handelsmaatregelen ter ondersteuning van Oekraïne

In de Raad zal ook gesproken worden over nadere steun aan Oekraïne middels handelsmaatregelen. In het EU-Oekraïne *Deep and Comprehensive Free Trade Agreement* (DCFTA) zijn vergaande afspraken gemaakt over de markttoegang van Oekraïne tot de interne markt. De Commissie zal de stand van zaken van de implementatie van de afspraken in het EU-Oekraïne DCFTA toelichten. Het kabinet hecht waarde aan de verdere implementatie van alle afspraken binnen het DCFTA. Voortbouwend op de afspraken in het DCFTA, is op 4 juni jl. de tijdelijke opschorting van resterende importheffingen op Oekraïense producten in werking getreden. Dit betrof onder andere het unilateraal opschorten van importquota. In de Raad zal gesproken worden over een mogelijke verlenging van deze verordening. De huidige verordening geldt voor een periode van één jaar en zal per juni 2023 aflopen. Het kabinet verwelkomde het voorstel voor de tijdelijke opschorting van resterende importheffingen.¹ Dit voorstel vergemakkelijkt de markttoegang voor bepaalde Oekraïense producten tot de EU-markt en kan de Oekraïense economie op termijn steun in de rug bieden. Het kabinet zal een verlenging ook verwelkomen gelet op het blijvend belang van economische steun aan Oekraïne in het licht van de voortdurende Russische agressie tegen Oekraïne. Een verlenging kan bovendien de nodige zekerheid bieden voor Oekraïense marktpartijen en investeerders. Tegelijkertijd is het kabinet zich er terdege van bewust dat Nederlandse en Europese marktpartijen als gevolg van de tijdelijke tarief liberalisatie meer concurrentie ervaren door toegenomen Oekraïense uitvoer. De Commissie monitort de invoer vanuit Oekraïne nauwgezet en ook het kabinet houdt de ontwikkeling van de import en de effecten daarvan op de markt voor landbouwproducten nauwlettend in de gaten.

¹ Kamerstuk 36 045 nr. 73

Lunchonderwerp: handelsrelaties en voortgang onderhandelingen handelsakkoorden

Bij de bespreking van de EU-handelsrelaties zal de Raad ook de stand van zaken betrekken van de in onderhandeling zijnde bilaterale handelsakkoorden. Een geactualiseerde versie van de voortgangsrapportage handelsakkoorden met een overzicht van de lopende onderhandelingen is bijgevoegd bij deze geannoteerde agenda. Zoals bekend zet het kabinet in op een actief handelsbeleid, waarin handelsakkoorden een belangrijk instrument zijn. Handelsakkoorden kunnen bijdragen aan het vergroten van de economische weerbaarheid en slagvaardigheid van de EU en zorgen voor verbeterde markttoegang voor ondernemers. Bovendien faciliteren handelsakkoorden de diversificatie van handelspartners en mitigeren daarmee de risico's van strategische afhankelijkheden. Tijdens de Raad zal naar verwachting de aandacht vooral uitgaan naar drie akkoorden die op relatief korte termijn voor besluitvorming aan de Raad kunnen worden voorgelegd, zijnde de mogelijke akkoorden met Nieuw-Zeeland, Mexico en Chili.

Het akkoord met Nieuw-Zeeland betreft een handelsakkoord dat de Europese Commissie naar verwachting als een zogenaamd *EU-only* akkoord zal voorleggen aan de Raad.

Ten aanzien van het zogenaamde *Global Agreement* met Mexico bespreekt de Commissie momenteel met de Mexicaanse onderhandelaars de mogelijkheid om het handelsdeel van het akkoord als een op zichzelf staand interim-akkoord te ondertekenen en in werking te laten treden. Na inwerkingtreding van het *Global Agreement* als geheel zal het interim-akkoord dan kunnen vervallen. Aangezien het handelsdeel van het akkoord onder de exclusieve competentie van de Unie valt, zou een dergelijk interim-akkoord op basis van goedkeuring van de Raad en het Europees Parlement relatief snel in werking kunnen treden.

Zodra de Commissie de genoemde akkoorden daadwerkelijk aan de Raad aanbiedt voor besluitvorming, zal uw Kamer hierover worden geïnformeerd. Het kabinet zal deze akkoorden voorzien van een beoordeling zodat uw Kamer zich een oordeel kan vormen over de positie die het kabinet voornemens is in de Raad in te nemen.